

Неформальна освіта – це організований освітній процес, що здійснюється поза межами формальної системи навчальних закладів і, як правило, не супроводжується отриманням офіційних дипломів чи сертифікатів державного зразка. Вона охоплює широкий спектр освітніх заходів і програм, орієнтованих на розвиток знань, умінь та компетентностей у різних сферах професійної, громадської та особистісної діяльності.

Основні характеристики неформальної освіти:

1. Гнучкість і адаптивність:

- програми можуть бути адаптовані під індивідуальні потреби і графік учасників.

- відсутність жорстких структур і навчальних планів.

2. Різноманітність форм:

- семінари, тренінги, майстер-класи.

- самостійне навчання через онлайн-курси, вебінари, відеоуроки.

- громадські проекти та волонтерські програми.

- професійні гуртки, клуби за інтересами.

3. Цілеспрямованість на практичні навички:

- зосередженість на набутті конкретних знань та вмінь, які можна одразу застосувати на практиці.

- акцент на розвиток «м'яких» навичок (*soft skills*) – комунікація, лідерство, командна робота.

4. Самомотивація і самоуправління:

- учасники самі вибирають, що і як їм вивчати.

- відповідальність за процес навчання лежить на самому учаснику.

Переваги неформальної освіти:

- доступність: багато програм і ресурсів є безкоштовними або коштують значно менше, ніж формальна освіта.

- інтерактивність: залучення до активної взаємодії та обговорень, що підвищує ефективність навчання.

- постійний розвиток: можливість постійного вдосконалення своїх знань і навичок у зручний час.

Приклади неформальної освіти:

- Онлайн-курси: платформи на кшталт Coursera, Udemy, Khan Academy, Prometheus.

- Громадські ініціативи: навчальні програми від громадських організацій, волонтерські проекти.

- Корпоративне навчання: тренінги та курси, організовані роботодавцями для підвищення кваліфікації працівників.

Неформальна освіта доповнює традиційну систему навчання, дозволяючи людям з різним рівнем підготовки і в будь-якому віці набувати нові знання та компетенції, що сприяє їхньому особистісному та професійному розвитку.

Інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, як процес набуття особою компетентностей у результаті самоорганізованої пізнавальної діяльності, що відбувається під час повсякденної професійної, громадської чи іншої активності. Такий тип освітньої діяльності сприяє розширенню

професійних знань та умінь і є однією з ключових компетентностей особистості.

Форми інформальної освіти: одноразові лекції, відеоуроки, медіа-консультації, спілкування з фахівцями-практиками, читання спеціалізованих журналів, перегляд відео.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті здійснюють відповідно до чинного Положення https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_neformal_osvita_2024.pdf.

Основні платформи неформальної освіти

Prometheus	Український громадський проект масових відкритих онлайн-курсів	ПОСИЛАННЯ
Дія. Цифрова Освіта	Національна онлайн-платформа для розвитку цифрової грамотності	ПОСИЛАННЯ
УМІТИ	Нова платформа освіти дорослих. Тут усе не так, як ви звикли.	ПОСИЛАННЯ
EdEra	Студія онлайн-освіти, що створює онлайн-курси, інтерактивні підручники, освітні спецпроекти та моделі інтеграції сучасних освітніх рішень у традиційний навчальний процес.	ПОСИЛАННЯ
Lingva.Skills	Масштабний соціальний проект, створений за підтримки Уряду України для вивчення англійської мови. Курс безкоштовний, отже, навчатися можуть усі бажаючі: наразі Lingva.Skills користуються як школярі, так і держслужбовці. Поки що доступні програми лише з англійської, але згодом перелік мов планують розширити.	ПОСИЛАННЯ
Duolingo	Онлайн платформа вивчення іноземних мов.	ПОСИЛАННЯ
Khan Academy	Некомерційна освітня організація, створена у 2006 році педагогом Салманом Ханом для забезпечення «високоякісної освіти для будь-кого і будь-де». Організація створює лекції у формі YouTube-відео. Окрім мікролекцій, вебсторінка організації містить практичні заняття та методичні матеріали для вчителів. Усі ресурси доступні безкоштовно для будь-кого в усьому світі.	ПОСИЛАННЯ
Платформа Google Digital Workshop	Знаходьте тематичні курси, які допоможуть вам розвивати свою кар'єру чи компанію або розширювати світогляд, а також набувати корисних навичок для нового цифрового світу.	ПОСИЛАННЯ
ВУМ online	Відкритий університет Майдану (ВУМ) позиціонує себе як дистанційна платформа громадянської освіти. ВУМ пропонує більше 30 тем для вивчення. Кожен курс на цій платформі сформовано з лекцій, практичних завдань та контрольного опитування. Роль викладачів виконують представники успішних бізнес-шкіл, а також громадські діячі.	ПОСИЛАННЯ
edX	Безкоштовна інтернет платформа масових відкритих інтерактивних курсів, заснована Массачусетським технологічним інститутом і Гарвардським	ПОСИЛАННЯ

	університетом у травні 2012 року. EdX проводить онлайн-курси університетського рівня з різних дисциплін для слухачів з усього світу на безоплатній основі, а також проводить дослідження в галузі навчання.	
Coursera	Це американський провайдер масових відкритих онлайн-курсів, заснований у 2012 році професорами інформатики Стенфордського університету Ендрю Нг та Дафною Коллер. Coursera співпрацює з університетами та іншими організаціями, пропонуючи онлайн-курси, документи про освіту та вчені ступені з різних предметів. У 2021 році, за оцінками, близько 150 університетів пропонували понад 4000 курсів через Coursera.	ПОСИЛАННЯ
Udemy	Це комерційний провайдер масових відкритих онлайн-курсів, призначених для повнолітніх фахівців та студентів. Він був заснований у травні 2010 року Ереном Балі, Гаганом Біяні та Октаєм Кагларом. Станом на вересень 2021 року платформа налічувала понад 46 мільйонів студентів, 175 тисяч навчальних курсів та 60 тисяч викладачів, які викладали курси більше, ніж 75 мовами. На курси було записано понад 644 мільйони людей.	ПОСИЛАННЯ
TED (Technology Entertainment Design)	Некомерційна організація, яка займається розповсюдженням ідей, як правило, у формі коротких доповідей (18 хвилин або менше). TED була заснована у 1984 році як конференція, яка спочатку була зосереджена на технологіях, розвагах та дизайні, і сьогодні охоплює майже всі теми – від науки до бізнесу й глобальних проблем – більше, ніж 100 мовами.	ПОСИЛАННЯ
Cognitive Class	Cognitive Class (раніше Big Data University) — це ініціатива IBM, спрямована на поширення грамотності щодо великих даних шляхом надання безкоштовного доступу до онлайн-курсів, які охоплюють практичні навички роботи з даними.	ПОСИЛАННЯ
MIT OpenCourseWare	Безкоштовні курси з інтерактивним вмістом від курсів MIT OpenCourseWare та MITx.	ПОСИЛАННЯ
Український портал електронного навчання платформи NATO DEEP ADL	Містить колекцію дистанційних курсів, розроблених організаціями НАТО і партнерів, як англійською, так і українською мовами. Для отримання доступу до порталу необхідно звернутися до наукового центру дистанційного навчання (https://adl.nuou.org.ua/contact). Якщо Ви вже маєте доступ до платформи NATO DEEP ADL і бажаєте отримати доступ до дистанційних курсів українського порталу електронного навчання, то необхідно повідомити Ваш логін або електронну пошту.	ПОСИЛАННЯ
Міжнародний центр неформальної освіти	громадська організація, яка активно сприяє популяризації неформальної освіти, а також міжнародного діалогу серед молоді завдяки молодіжним обмінам.	

